ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ – 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ – БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St, Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 203. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 30-го ЖОВТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 30, 1975 No. 203. VOL. LXXXII.

РОДИНА І ГРОМАДА ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ О. ІВАНА ВОЛЯНСЬКОГО ПРОПАМ'ЯТНОЮ ТАБЛИЦЕЮ

Шенандоа, Па. (Л. В.) — Минулої суботи, 25-го жовтня, це невеличке містечко в пенсильванських горах Поконо, що вже 100 років тому прийняло перших українських поселенців, переважно з Карпатської України, ставши справжньою „колискою Американської України, був свідком урочистости, коли Владика Василь Лостен в сослуженні духовенства посвятив Пропам'ятну Таблицю в честь о. Івана Волянського, першого українського католицького священика-місіонара і піонера церковного та громадського життя українців у ЗСА.

Фотознімка (поменшена) Пропам'ятної Таблиці в Шенандоа, Па.

Владиці В. Лостенові, який з тієї нагоди відправив Архиєрейську Службу Божу в збудованій о. Іваном Волянським 90 років тому церкві св. Михаїла в Шенандоа, асистували: монс. о. декан Юрій Дубицький з Шамокіну, о. Теодор Данусяр, парох місцевої церкви в Шенандоа, о. Степан Готра та о. Василь Стебельський із сусідніх парафій, де церкви постали теж завдяки старанням сл.п. о. І. Волянського.

Проповідь українською мовою під час Служби виголосив до численно зібраних нащадків о. Волянського та вірних о. Степан Готра, прославляючи незвичайно жертвенну працю цього великого подвижника Американської України у всіх галузях людських досягнень: в церковному, громадському, економічному, видавничому і забезпеченевому житті; та дякував родині о. Волянського за її ревність у відзначенні пам'яти свого славного предка, докоряючи рівночасно тим парафіянам у Шенандоа, що самі про таке пошанування пам'яти о. Волянського не подумали, хоча він якраз безпосередньо для них, зглядно для їх батьків і дідів, — трудився.

Другу проповідь виголосив о. Теодор Данусяр по-англійському, розповідаючи про тернисті дороги наших перших поселенців тут і про багато надій та радости у їхньому житті з хвилиною, коли о. Іван Волянський приїхав до них. Нав'язуючи до 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя українського поселення в цій країні, він сказав, що ми маємо за що бути вдячними сл.п. о. Волянському, та зберігати і шанувати пам'ять

(Продовження на стор. 4-ій)

ПРОВІДНИКИ ПЛАСТУ РОЗГЛЯДАЮТЬ СУЧАСНІСТЬ І ДУМАЮТЬ ПРО МАЙБУТНЄ

Ню Йорк (ОК). — Чотириденні наради голів Крайових Пластових Старшин із шістьох країн світу, переведені тут Головною Пластовою Булавою в днях 24-27 жовтня ц.р., стояли вповні під знаком з'ясування сьогочасного стану пластової організації у вільному світі та її можливостей на майбутнє.

На важливість цих виїмкових нарад вказувала безперервна присутність та увага, поруч далеких гостей, Начального Пластуна пл. сен. Ю. Старосольського, членів Головної Пластової Ради під проводом голови пл. сен. Я. Гладкого, усіх членів Головної Пластової Булави, які реферували поодинокі справи, редакторів пластових журналів пл. сен. Т. Горохович, О. Кузьмович і А. Міляннича, голів Крайових Пластових Рад в Канаді пл. сен. Д. Попадинця і ЗСА пл. сен. Е. Гойдиш та спеціяльних дорадників голів Крайових Пластових Старшин в Канаді й ЗСА.

У вичерпній програмі зустрічі розглянено особливо широко проблеми повної співпраці Українського Пласту із батьками молоді, українськими церквами і школами, як також вкладу українських пластунів в інші українські громадські організації, зокрема студентські, наукові та політичні. При цьому стверджено, що центральні українські установи віддають замало уваги й допомоги як Пластові, так і іншим українським молодечим організаціям і українському шкільництву, які є єдиними чинниками, що можуть закріпити й продовжати на майбутнє українську ідентичність молодих наших поколінь. Не менше уваги посвячено пластовій виховній пресі, дальша поява якої є конечністю для вдержання як виховного процесу української пластової молоді, так і знання та рівня української мови. В цьому напрямі прийнято пропозицію Головної Пластової Булави створити т. зв. „Залізний Фонд": який допоміг би фінансово продовжати видавання цих журналів. Поруч розглянення і продискутовання проблем поодиноких вікових груп в пластових організаціях, темою нарад було теж відношення теперішньої пластової молоді до України і подій, які там проходять, до країни свого поселення та інтелектуальних процесів, що тепер впливають на молодь у цілому світі.

Тут незвичайно багато дав присутнім пластовим провідникам доклад проф. арх. Р. Жука, який на запрошення Головної Пластової Булави подав свої міркування про нову українську культуру й молодь, зокрема підкреслюючи завдання і можливо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

УКРАЇНСЬКА РЕЛІГІЙНА ГРОМАДА ЗАКАРПАТСЬКОГО СЕЛА ЗВЕРТАЄТЬСЯ ЗІ СКАРГОЮ І ПРОХАННЯМ ДО МІЖНАРОДНИХ УСТАНОВ

ВІД РЕДАКЦІЇ: З України одержано цікавий документ: скаргу групи віруючих українців села Руське Поле, Тячівського району, Закарпатської області Української ССР з проханням до Міжнародного Комітету Прав Людини при ОН в Ню Йорку та Світової Ради Церков у Женеві, щоб вони поклопоталися про надання їм права свобідно користуватись своєю церквою та мати свого священика. Скарга написана російською мовою і подаємо її повний текст в дослівному українському перекладі. Коментар д-ра Василя Маркуся на тему цього документу та на теперішню релігійну політику совєтського уряду в його світлі друкуємо рівночасно на 2-ій сторінці в цьому числі.

До Міжнародного Комітету Прав Людини при ООН в Ню-Йорку, США

Копії: Світовій Раді Церков в м. Женева, Швайцарія

Преосвященому Патріярхові православних церков всієї Руси Пімону

Від членів релігійної громади нашої Троїцької православної церкви в с. Руське Поле, Тячівського району, Закарпатської обл. (або по-давньому Підкарпатської Руси), УССР.

СКАРГА

З почуттям кривди й невдоволення та із сльозами звертаємося до Вас допомогти нам та перевірити вже раніше подані нашими вірними компетентним органам наші прохання, заяви і скарги, які ми пишемо вже понад двадцять років у справі реєстрації нашої церкви в селі Руське Поле, Тячівського района, Закарпатської області. Віруючі християни відвідують церкву згідно з приписами (але без священика) та згідно з законами православних християн при збереженні правил релігійних культів.

У свій час церква була збудована за гроші, подаровані християнами, і була зареєстрована, а в 1962 р. реєстрацію уневажнено не знати, з якої причини. Ми багато разів зверталися, щоб церкву зареєструвати. Ми бажали і бажаємо, щоб це прохання було задоволено відповідним розпорядком нашої держави. Не зважаючи на наші прохання до адміністративних органів, досі нашу церкву не зареєстровано, а також не дано прямої відмови, але вже роками протягається справа з реєстрацією Церкви.

Приступимо до з'ясування нашого прохання:

Опираючися на основу законів і правил совєтського суспільства, а також постанов нашої партії відносно ре-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СТВОРЕНО СВІТОВЕ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІЙНИХ МУЗИК

Ню Йорк (М-ка). — З ініціятиви голови Ради в Справах Культури СКВУ мист. Володимира Ласовського у співпраці з президіями Українського Музичного Інституту і Української Музичної Фундації, дня 24-го жовтня ц. р. тут у приміщенні Українського Інституту Америки відбулися Установчі Збори Світового Об'єднання Українських Професійних Музик.

Д-р Антін Рудницький

Збори відкрив привітанням приявних около тридцяти музик маестро Рафаїл Венке, голова організаційного Комітету зборів. В привітальному слові Р. Венке підкреслив важливість цієї події в нашому культурному житті і ствердив, що вона приходить бодай на двадцять років запізно.

На предсідника зборів покликано мист. В. Ласовського. В ході нарад, а головно у зв'язку із знайомленням приявних з проєктом статуту СОУПРОМ-у, з'ясовувалися ці великі завдання, що виринають перед новопосталою організацією, відповідальні обов'язки її керівних органів, але не менші зобов'язання нашої громадськости для моральної й матеріяльної піддержки акцій СОУПРОМ-у, як одного з найважливіших потенціяльних чинників в збереженні нашої національної ідентичности в чужих світах.

Особливу вагомість постання СОУПРОМ-му наголошено в численних привітах від поодиноких музик в різних країн і установ м. ін. НТШ, називаючи його історичною подією.

Віддаючи проєкт статуту відповідній комісії для остаточної редакції, збори в загальному прийняли остаточну таку організаційну схему Об'єднання: екзекутиву президії поповнює діловий осередок, складаний з комісій, з визначенням їхніх функцій, як педагогічна, кваліфікаційна, видавнича, організаційно-концертова, пресово-інформаційна.

В країнах наших поселень, де проживають наші музикотворці, постануть Представництва, з метою здійснювати статутові завдання СОУПРОМ-у: популяризувати українську музичну культуру посеред своїх і чужих, в її атмосфері виховувати молодші покоління,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Головна Управа СУА відбула наради

Ню Йорк, Н. И. (М. Б.). — В днях 25 і 26 жовтня ц. р. відбулися у власній домівці збори Головної Управи Союзу Українок Америки. У своїх нарадах Головна Управа присвятила багато уваги посиленню кампанії приєднування нових членів в Ювілейному Році організації, домові і музеєві СУА, продовжуючи продаж цеглин на цілий 1976 рік, та журналові „Наше Життя". Винесено ряд ухвал окремих ділянок праці.

У зборах взяли участь: почесна голова — Лідія Бурачинська, голова — Іванна Рожанковська, заступниці голови Олександра Різник, Любослава Шандра, Христина Навроцька і Ольга Ставнича, секретарки Марія Савчак і Єф. Мартинець, касир Ірина Комар, референтки: фінансова Аполонія Книш, організаційна Ірина Захарко, культурно - освітня Любов Волинець, виховні Ірина Лончина і Даня Дикий, суспільної опіки Теодозія Савицька, пресова Калина Сиропоєвич, статутова Марія Барагура, зв'язків Дора Рак, вільні члени: Анастазія Вокер і Орися Зінич, редакторка „Нашого Життя" Уляна Любович, голова Контрольної комісії Ольга Мисаковська, член Контрольної комісії Надія Попель; голови всіх дев'ятьох окружних управ — Мирослава К. Слейбі (Детройт), Лідія Дяченко (Філядельфія), Марія Томоруґ (Ню Йорк), Ірина Руснак (Північний Ню Йорк), Ольга Цар (Ню Джерзі), Дарія Маркусь (Чікаґо), Лідія Фіцалович (Нова Англія), Теодозія Кушнір (південний Ню Йорк), та Марія Грушкевич (Огайо).

Зборами проводила голова Іванна Рожанковська.

Цієї неділі у Детройті відзначать День Української Жінки Політв'язня

Детройт, Міч. (П.Р.). — Тут з ініціятиви Об'єднаного Комітету Українських Жіночих Організацій утворився Діловий Комітет для відзначення „Дня Української Жінки Політв'язня". Реченець протестаційних зборів в обороні українських жінок політичних в'язнів назначено на неділю, 2 листопада, ц.р., в Коммюніті Артс Авдиторії на Вейнському університеті.

До Ділового Комітету ввійшли пані: Ольга Рогатинська — голова, Валентина Мушинська — секретарка і як члени Марія Квітковська, заступниця голови СФУЖО, та Ірина Пеленська, член Комісії Оборони Прав Людини при СКВУ.

Місцеві Відділи УККА прийняли патронат над цією імпрезою і зобов'язалися до тісної співпраці з Діловим Комітетом. Голови обидвох Відділів УККА, Богдан Петріна і д-р Антін Шутка, стали членами Ділового Комітету, закликаючи всі свої членські організації до співпраці в підготові „Дня Української Жінки Політв'язня".

Покликано до праці ділові комісії, що інтенсивно працюють над підготовою програми, розголошенням цієї на широку скалю заплянованої імпрези та популяризації питання українських жінок-політв'язнів серед якнайширших кіл не українського суспільства.

Окреме завдання має комісія зовнішніх зв'язків, до якої входить пані Віра Андрушків, Марія Зарицька, Тамара Куропась, Лада Прокоп і Христина Юзич. Ця комісія старається зацікавити американську пресу, велику й підміську, та інші засоби інформації проблемою українських жінок, що без вини й справедливого суду відбувають покарання далеко поза своєю національною територією, відірвані від своїх дітей, родини і дуже

(Закінчення на стор. 4-ій)

СОВЄТИ НАЗИВАЮТЬ А. САХАРОВА „ЮДОЮ"

Москва. — Совєтська пресова кампанія проти академіка-дисидента Андрея Сахарова продовжується і набирає щораз гострішого характеру. Газета „Труд", офіційний орган совєтських профспілок, у виданні з 29 жовтня заявила, що д-р Сахаров одержав цьогорічну Нобелівську премію миру за зрадливу діяльність проти Совєтського Союзу. Газета порівняла Сахарова до Юди, який зрадив Ісуса Христа, а 100,000-долярову нагороду, яку одержує лавреат, до „30 срібняків". Признання премії академікові Сахарову газета назвала „політичною порнографією".

Атака в „Труді" почалася з критики жінки Андрея Сахарова, Єлени, яка недавно перейшла в Італії складну операцію очей, закидаючи їй, що „ця пані" виїхала за кордон на лікування, хоча в Совєтському Союзі, мовляв, є багато лікарів, які кожного року переводять коло 300,000 подібних операцій.

Офіційний орган совєтських профспілок, цитуючи деякі уривки з писань Сахарова, старався представити його як ворога політики детанту. Вказуючи на недавну зустріч д-ра Сахарова із республіканським-консервативним сенатором Джеймсом Баклієм із Ню Йорку, „Труд" писав, що Сахаров „так низько кланявся Баклієві, що його ніс доторкався підлоги". Газета також заатакувала твердження Сахарова, що капіталістичні держави є більш гуманітарні, ніж комуністичні країни. Крім того, „Труд" закинув Сахарову, що він підтримував демократичного сенатора Генрі Джексона із стейту Вашінґтон, який пов'язав поліпшення торговельних умов для Совєтського Союзу із вимогою, щоб Москва полегшила свою еміґраційну політику. Газета твердить, що тепер Сахаров задоволений, бо СССР не погодився на торговельний договір, який вміщував додаток сен. Джексона.

Д-р Сахаров назвав „ганебною" атаку на нього в „Труді" та висловив надію, що совєтські лідери з більшою пошаною ставитимуться до Нобелівської премії.

Комітет для відзначення 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення в Бостоні розгортає діяльність

Бостон, Масс. (Н.Н.). — Створений тут Діловий Громадський Комітет для Відзначення 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя Українського Поселення в ЗСА розпочав діяльність. Комітет був створений заходом Відділу УККА 15-го березня ц.р. на ширших сходинах представників всіх організацій та товариств в Бостоні та околиці. Громадський Комітет, який діє під протекторатом Відділу УККА, складається з президії та ділових комісій: публікаційної — публічних зв'язків, мистецької і виставкової. Інші комісії можуть бути оформлені в міру потреби.

До президії увійшли: Орест Щудлюк — голова, Теофіль Костецький — заступник голови і координатор комісій, Марія Кайко і Роман Дашавець — секретарі, мґр Роман Федорів — скарбник; інж. Конрад Гусак, як голова Відділу УККА; голови ділових комісій: д-р Анна Чопик, Теофіль Костецький і Татіяна Смолинська. Почесні члени: о. полк. Иосиф Скульський, парох УКЦ, та о. прот. Мирон Пахолок, парох УПЦ.

Комісія публікацій — публічних зв'язків: д-р Анна Чопик — голова, о. прот. Мирон Пахолок — заступник. Члени: Данило Бортник, мґр Петро Волощук, Марійка Вальзер, мґр Любомир Гайда, Володимир Гетьманський, Володимир Галандзовський, Христина Саган-Зоммерс, Яромир Кіндрачук,

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЮНІ БАНДУРИСТИ ВИСТУПЛЯТЬ НА ЕТНІЧНОМУ ФЕСТИВАЛІ

На фото: Капеля юних українських бандуристів під диригентурою о. Сергія Кіндзерявого-Пастухова та під управлінням мґра Миколи Чорного, яка в неділю, 2-го листопада ц. р. виступатиме на етнічному фестивалі в Парк Театрі, 560 32-га вулиця в Юніон Ситі, Н. Дж. Фестиваль, зорганізований Етнічним Комітетом Надгудсонської Округи для відзначення 200-річчя ЗСА, розпочнеться о 2-ій год. по полудні і в ньому, крім наших бандуристів, візьме участь 17 інших мистецьких одиниць.

В Йонкерсі зорганізовано Відділ УККА

Ню Йорк, Н.И. (УККА). — В п'ятницю, 24-го жовтня, заходом підготовчого комітету в особах Лева Футали, Михайла Шашкевича та Лева Кокодинського відбулися тут основуючі збори представників місцевих українських організацій в цілі створення Відділу Українського Конґресового Комітету Америки. На збори, що відбулися в „Домі Української Культури", прибуло 38 осіб, заступаючи 12 українських організацій.

Зборами провадила президія в складі д-ра Олександра Кулинича (голова), Л. Футали (місто-голова) та д-ра Ярослава Моцюка (секретар). З черги п. Футала здав звіт про діяльність підготовчого комітету, а саме, контакти та переговори з представниками різних організацій, і т.п. Він також відчитав Правильник УККА для обзнайомлення представників з цілями та завданнями УККА.

Представником Екзекутиви УККА на зборах був д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника", який виголосив інформативну доповідь про працю УККА та його головні завдання.

Після дискусії та запитів, вибрана номінаційна комісія в складі Богдана Титли, Михайла Шашкевича та Михайла Бурчака, представила листу кандидатів на членів керівних органів Відділу УККА, яку приявні одноголосно схвалили:

Лев Кокодинський — голова; д-р Олександер Кулинич — перший місто-голова, та д-р Я. Моцюк і Б. Титла — містоголови, та члени екзекутиви, контрольної комісії і організаційного суду, які уконституються на перших зборах Відділу: Василь Чолій, Л. Футала, М. Шашкевич, д-р Василь Кіналь, д-р Трохимчук, М. Бурчак та представниця Об'єднання Жінок ОЧСУ.

Справа Дому Українського Емерита була темою нарад Головної Управи ОУА „Самопоміч"

Ню Йорк, Н.И. (Б.Л.). — В понеділок, 20-го жовтня ц.р. Головна Управа Об'єднання Українців Америки „Самопоміч" відбула тут у своєму власному домі чергове засідання, основною темою якого була справа Дому Українського Емерита. Нарадами проводив у заступстві перешкодженого голови Об'єднання мґра Євгена Лозинського заступник голови суддя Богдан Ластовецький, а секретарював д-р Василь Палідвор.

Учасники нарад вислухали вичерпного звіту д-ра Миколи Шпитка, Франка Колодія та Евстахія Манацького, які, як обсерватори „Самопомочі", брали участь у нараді в Ню Йорку, скликаній на суботу, 18-го жовтня ц.р., Централею Українських Кооператив у справі згаданого дому, як також Льва Пришляка, члена Г.У. „Самопомочі", який брав участь у нараді від СУК „Провидіння". Після звітів вив'язалася дискусія, у якій забирали слово і висказували свої погляди усі приявні члени Головної Управи. У висліді обміну думками Головна Управа ОУА „Самопоміч":

1. Стверджує, що справа придбання Дому Українського Емерита є дуже важлива

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГЕМПСТЕД ЗАПРОШУЄ УКРАЇНЦІВ ДО УЧАСТИ В СВЯТКУВАННЯХ 200-РІЧЧЯ ЗСА

Френсіс Т. Пурселл, головний управитель міста Гемпстед, Лонг Айленд, запросив українську громаду взяти участь в широко запланованих святкуваннях 200-річчя Американської Незалежности, заявляючи при тому, що українські організації можуть користуватись всіми міськими улаштуваннями. Цю заяву зложив Ф. Пурселл під час зустрічі з представниками місцевого Відділу УККА, підкреслюючи, що багата українська культура повинна бути на передовому місці у програмах відзначення 200-річчя Америки. На фото вгорі, після розмов, стоять зліва: Володимир Атляс, голова Відділу УККА, п-і Христина Подолюк, заступниця голови, Ф. Пурселл, о. Еміль Шараневич, парох Української Католицької Церкви св. Володимира, і Микола Курчак, секретар.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Застарілий міт

В час, коли навіть урядові установи ЗСА, наприклад, Адміністрація 200-річчя Американської Незалежности (АРБА), наголошують багатокультурність американського суспільства, а самі нащадки імігрантів, часами навіть з третього чи четвертого покоління, за новий етос американського народу приймають двомовність і багатокультурність, тобто повертаються до своїх етнічних джерел, то впливова газета „Ню Йорк Таймс" з 28-го жовтня у редакційній статті знову підтримує застарілий міт що ЗСА повинні бути „перетоплюючим казаном", в якому повинні зникнути всі національні окремішності імігрантів та їхніх нащадків. Вказуючи на „проблеми", викликані в Канаді нібито фактом, що уряд провінції Квебеку проголосив французьку мову офіційною мовою, „Ню Йорк Таймс" пише, що „американці повинні бути вдячні що ця країна не має жадної великої території, заселеної неангломовними громадянами", і додає, що хоча імігранти до ЗСА на якийсь час природно створювали „мовні гетта", то чим скоріше їхні діти навчилися „думати, говорити і писати по-англійському", то тим скоріше зросли їхні можливості перейти до вищої суспільної кляси, збільшилися їхні вигляди на успіх в житті, завдяки тому Америка „визволилася від зударів протилежних культур". Редакційна стаття „Ню Йорк Таймсу" закінчується закликом, щоб в Америці не „заохочувати до мовного сепаратизму, який може стати ще більш шкідливим з бігом часу".

Самозрозуміло, що ніхто не може оспорювати твердження, що знання англійської мови в ЗСА є конечним для кожної особи, яка плянує жити тут постійно. Але дивно звучить заклик „Ню Йорк Таймсу", щоб імігранти та їхні діти якнайшвидше асимілювалися. Відомо ж бо, що знання іншої мови тільки збагачує людину, бо відкриває їй вікно до здобутків культур інших народів. Пересічний американець, який знає тільки одну англійську мову, такого доступу до культурних скарбів інших народів не має хіба тільки в перекладах, а переклади рідко дорівнюють оригіналам. Крім того, збереження мов, традицій та інших скарбів своєї спадщини етнічними групами тільки збагачує культуру ЗСА та запевняє, що американський народ не перетвориться в нецікаву, одноманітну масу. Також немає жадної нібезпеки від того, що навіть діти імігрантів пишаються своєю матірною мовою, культурою і традиціями, бо, як в червні цього року заявила кореспондентам того самого „Ню Йорк Таймсу" народжена вже тут молода жінка: „Можна в той самий час бути добрим кубинцем і добрим американським громадянином". Це саме може з певністю сказати дочка чи син імігрантів з України, Польщі, Італії, Японії, Кореї тощо.

Побоювання редакторів „Ню Йорк Таймсу", що заохочування збереження мов і культур різними етнічними групами „може стати більш шкідливим з бігом часу", не тільки не має свого виправдання, але і навпаки, заперечує основу Американської Унії.

Наше „гарвардське чудо"

Це, що ще який десяток років тому могло вважатися казково - недосяжним, сьогодні стає реальною дійсністю. Мова про Гарвардський Український Науковий Центр, який минулої п'ятниці, 24-го жовтня цього 1975-го року, вписав нову світлу сторінку у свій розвиток інавґураційною лекцією проф. д-ра Омеляна Пріцака про „Походження Русі", якою започатковано працю новоствореної в тому престижевому університеті Катедри української історії ім. Михайла Грушевського.

Довгий, бо вже столітній шлях із безліччю всіляких дійсних та штучних перешкод пройшли українці в Америці від свого першого поселення та дослівно найчорнішої роботи в пенсильвенійських копальнях вугілля до теперішнього свого наукового Центру в найкращому університеті Америки. І коли сьогодні, з нагоди 200-річчя Америки часто повторюється фразу президента Герберта Гувера про „Американське Чудо", то до тих американських чудес можна сміло зарахувати власне „Український Гарвард".

Між нами ще живуть піонери, яких тут вважали і називали „русинами", „поляками" з відповідним прикметником, „мадярами", „греко-католиками", чи навіть „греками". Пригадується, як один з найвидатніших наших піонерів, покійний вже о. Петро Понятишин в одному із надрукованих в Свободі" своїх споминів згадує, як то після Першої світової війни в 20-их роках тодішній державний секретар Ленсінґ прийняв делеґацію тодішнього Українського Народного Комітету, вислухав її протесту проти польської окупації Галичини і висловив здивування чого властиво, ті поляки шукають в... Еспанії, мавши, очевидно, на думці еспанську провінцію Ґаліцію. Відомий також інший випадок з того часу, як високий державний урядовець вважав, що Україна це назва екзотичного музичного інструменту. І коли ж сьогодні найстарший і найбільш престижевий американський університет встановляє в своїх рямках на всі часи три українознавчі катедри та завершує їх Українським Науковим Інститутом, то це таки справді „чудо".

Очевидно, що це „чудо" не впало з неба. Його попередила і до нього довела найбільш наполеглива праця та зусилля вже трьох українських поколінь в Америці та створений ними ряд інших „чуд", від встановлення та розвитку Українських Церков і організації Українського Народного Союзу з кінцем минулого сторіччя починаючи, а на теперішній подивугідній мозаїці українських установ та українського життя кінчаючи. І остаточно здійснили це „чудо" ентузіясти з-поміж нашої молоді, які повірили в його можливість, разом з таким неперевершеним ентузіястом української науки, як академік Омелян Пріцак.

Українське „Гарвардське чудо" вже заіснувало, але до його повного завершення Гарвардським Укріанським Науковим Центром потрібно ще півтора мільйона долярів, що їх повинна скласти і цілком певно складе наша громада в наступному році. Кращого бо, тривкішого і вартіснішого нашого відзначення 200-річчя „Американського Чуда" у сторіччя нашого поселення та нашої участи в його творенні навряд чи можна б придумати.

Омелян Пріцак

ПОХОДЖЕННЯ РУСИ

(Резюме інавґураційної лекції в Гарварді)

I

Від 1749 р. учені старалися вияснити походження Руси. Але замість однієї відповіді з'явилися дві, взаємно себе поборюючі, школи: норманська та антинорманська.

Дискусія назагал концентрувалася на походженні імени Русь, що, очевидно, не могло допомогти розв'язці, так як вияснення етимології імени „Америка" не може подати ґенези конституції нашої держави.

Походження Руси можна вияснити тільки, придержуючись стисло критеріїв теорії історичного пізнання, на фоні світової історії поміж шостим та одинадцятим століттям. Це дуже цікавий, але складний період, який можна пізнати і зрозуміти дорогою мульти - перспективности, що вимагає аналізи оригінальних джерел різних тодішніх культурних кіл, зокрема візантійського, арабо - перського (муслімського), степово - гуно - монголо - тюркського, староскандинавського тощо.

Тому що історія до IX ст. по Хр. — це в основному історія країн „Маре Нострум", тобто Середземного моря, а історична свідомість не родиться спонтанно, а передається тими, котрі її вже мають, початків Руси треба шукати власне у системі „Маре Нострум" та його колоніяльного твору (від IX-X ст.) — „Маре Балтікум" тобто Балтійського моря.

Три вирішальні події світової історії тут треба брати як базу для розгляду питання:

1. постання степової імперії нового типу: Аварської держави у Середній Европі (біля 570 р.) та її ліквідація Карлом Великим (біля 800 р.);

2. Аббасидська революція в арабськім халіфаті (750 р.) та проблема „енерґії";

3. здобуття Візантією ґегемонії на Середземнім морі (біля 860 р.).

II

У половині VI ст. прибула до Европи невелика група інтеліґентних псевдо - Аварів (мішанина міських торговців Іранців та степових Алтайців), які, щоб оволодіти середньоевропейською територією, уперше заснували там систему правити при допомозі спеціяльно вишколених рабів. Досі кочові і не кочові завойовники не мали глибокого зв'язку з населенням: вони задовольнялися даниною і відходили. Авари зорганізували із місцевого населення щось на зразок пізніших яничарів (або комсомол — комуністичну партію), при допомозі я к и х вони встановили постійний апарат для визиску населення. Ними стали слов'янські народи, які до того часу жили поза великими історичними подіями. Аварська держава скоро розрослася, так, що вона скоро обійняла велику частину середньої та східньої Европи. А під їх керуванням розрухалися слов'янські народи. Тільки при кінці IX ст. Карло Великий р о з бив Аварську державу, при чому забрав великі скарби Аварів. Це дало йому змогу відновити Римську імперію. Одначе треба було заповнити політичне вакуум: щоб остаточно зломити Аварів, було вивищено їх дотеперішніх рабів, Слов'ян, які тепер повинні були дістати свій власний обряд, і слов'янська мова дістала тепер статут сакральної мови на рівні із еврейською, грецькою та латинською. Перевести у практику оце завдання було доручено св. Кирилові і Методієві, які з цим дуже добре справилися.

Одначе слов'янські князі Моравії (центр б. Аварської держави) скоро разчарувалися, коли їх обряд не визнали за повновартісний Баварські князі і єпископи; вони прогнали слов'янських місіонарів із Моравії.

У міжчасі Гунські Болгари, ослаблені жорстокою боротьбою з Візантією, рішили злитися із своїми слов'янськими підданими в один нарід. Для такого процесу дуже добре надавався окремий слов'янський обряд, що лишився тепер без власника. Так то тепер Болгари перебрали слов'янський обряд, що був створений для Слов'ян колишньої Аварської держави.

III

У половині VIII ст. Араби завоювали уже всі країни, якими можна було заволодіти при тодішній військовій техніці, від Сагари до Піренеїв, Кавказу та Середньої Азії.

Досі вони не мали ніяких економічних проблем, так як постійні завоювання приносили їм велику здобич. Коли не лишилося більш нічого вже завойовувати, треба було перейти до продукції, як це було раніше (на здобутих ними теріторіях) під владою обох Римів, східнього і західнього, та Сасанідської Персії. Щоб урухомити фабрики, треба було мати „енерґію", якою в ті часи (як у нововідкритій Америці у ХУІ-ХУІІІ ст.) могла бути тільки праця рабів. Тому тепер справою дня стала проблема достави того цінного товару. Рабів можна було дістати у „нічиїй" території на схід від ріки Ельби та на захід від Сир Дар'ї у Середній Азії. Оцей терен окреслювали арабські джерела іменем Саклаб (від слова „склав"), тобто країна потенціяльних рабів.

У римські часи країни Середземного моря становили одну політичну, економічну та культурну одність, яка процвітала економічно на базі взаємної виміни товарами. Тепер, коли після арабських завоювань південне побережжя того моря опинилося в їх руках, а Араби репрезентували нову релігійну ідеологію (іслям), Середземне море стало тереном боротьби двох релігій.

(Продовження буде)

Василь Маркусь

БОРОТЬБА ЗА СВОБОДУ РЕЛІГІЇ В УКРАЇНІ

1

Коли на пресовій конференції в Ню Йорку в лютому ц. р. питали київського митрополита Російської Православної Церкви Філярета Денисенка про релігійні репресії в Україні, він відповів, що про нічого подібного йому невідомо і, що, властиво, таких репресій немає. Однак, тверді факти життя зовсім інші. Переслідування були перед митрополитом Філяретом, вони посилилися за його митрополитування в Києві і продовжуються досі. На це є багато доказів, котрі вже починають бути й широко відомими на Заході. „Хроніка поточних подій", литовська Хроніка Католицької Церкви, український „Самвидав" та інші джерела виразно документують переслідування релігії, насамперед заборонених релігійних спільнот, таких як Українська Греко - Католицька Церква, чи баптистів - ініціятивників, а далі римо - католиків, магометан, ізраїльтян, а навіть також вірних Російської Православної Церкви. Іронією є те, що переслідування останніх відбувається не раз при опортуністичній співпраці самих церковних достойників тієї ж Церкви.

Друкований окремо документ з України свідчить, які труднощі зазнають вірні навіть дозволеної Церкви та які методи вживає уряд, щоб обмежити релігійну свободу. „Скарга" селян з Руського Поля на Закарпатті до Комісії прав людини про ОН дуже наочно ілюструє ситуацію не лише членів тієї однієї релігійної громади, але й тисячі інших. Розглянемо цей документ і скаргу віруючих з Руського Поля, хоч нам відомо про наявність багатьох інших подібних прохань і скарг, висиланих до совєтських органів.

Громада віруючих у Руському Полі

Члени Російської Православної Церкви (РПЦ) у Руському Полі, це колишні греко - католики, яких в 1945-49 рр. насильно переведено на православ'я. Ці люди менш - більш погодилися з долею, тим більше, що в їх обрядах малощо змінилося, а іноді залишився й попередній священик. На Закарпатті, як і в Галичині, певна частина формально не приєдналася до нової, накиненої їм Церкви, і в душі залишилися католиками, виконуючи вдома чи в нелеґальних священиків релігійні практики. Частина їх в менших і більших містах відвідує римо - католицькі церкви. Однак більшість колишніх греко - католиків погодилися з своєю долею і приєдналися до меншости українського населення на Закарпатті, яке стало православним вже в 1920-их роках (бл. 1/4 населення).

До початку 1960-их років православні священики на Закарпатті та їх релігійні громади навіть втішалися деякими привілеями в порівнянні до інших віровизнань. Особливо, поки ще був сильним спір неподатливих греко - католиків, режим радо підтримував православних. Але це змінилося на початку 1960-их років, коли за Хрущова партія вирішила більш радикально боротися з релігією, в тому й з православною. Це був час, коли скрізь в Совєтському Союзі, а зокрема в Україні закрито значну кількість церков, манастирів, семінарій тощо. На Закарпатті з кільканадцяти манастирів залишилися лише два жіночі. Тоді й почали редукувати церкви, використовуючи різні причини. Одна з них була, наприклад, що в селі були дві церкви (одна колишня греко - католицька, а друга православна); тоді обов'язково одну закривали. Іншою причиною було те, що немає священиків для обслуги якоїсь церкви, хоч вірні домагалися, а можливо ієрархія і могла була б знайти священиків чи кандидатів на них. Висувалися й технічні причини, що будинок церкви небезпечний, не відповідає вимогам поліційних чи пожежних приписів. Звичайно, цим арґументом завжди влада надуживала.

Руське Поле, як виглядає з скарги, доволі велике село — понад 1200 родин („дворів"), себто бл. 4 тис. мешканців. В селі є дві церкви, одна „за рікою", мабуть колишня православна, яка, як можна догадуватися, відкрита і мабуть зареєстрована. Друга—більша, мурована церква, колишня греко-католицька, яку відвідує більшість селян. Парафіяни цієї церкви „перейшли" на православ'я в 1948 році. Вона була визнана і мала свого священика до 1962 р. Нині ця церква не зареєстрована, проте вірні її відвідують і самі відправляють деякі Богослуження без священика. В 1962 році з цієї церкви знято реєстрацію, а дотеперішні заходи не увінчалися успіхом, щоб церкву знову зареєструвати і щоб вона мала право на священика. З усього виглядає, що лише церква „за рікою", хоч відкрита, проте, селянам Руського Поля не дуже вигідно її відвідувати. 70 відсотків селян, що ходять до церкви, відвідують цю, колишню греко - католицьку, мабуть „свою" церкву, яку влада не хоче зареєструвати.

„Від Анни до Каяфи"

Тринадцять років клопотання за оформлення церкви і церковної громади є типовим прикладом совєтської бюрократичної тяганини, ходження від однієї інстанції до другої, без ніяких вислідів. Бюрократи собі гадають: нехай собі походять а тоді може вже їм відпаде охота, й там церкву можна буде цілком „леґально" закрити, мовляв, не виконано леґальних вимог.

(Продовження буде)

Іван Дурбак

НА НОВІ РЕЙКИ

Вже понад 20 років діє у країнах нашого поселення наш патріотичний реґіональний рух з головною метою: видавати реґіональні збірники про свої міста, села, повіти й області в рідному краю. Досі вийшло біля 30 таких реґіональних збірників. Більшість з них це солідні, науково - опрацьовані книжки, від 600 до 900 сторінок. Вправді, деякі песимісти вказували на брак джерел на чужині до таких реґіональних праць, але — щасливим збігом обставин — багато джерел, завдяки наполегливій праці членів редакційних колеґій і реґіональних комітетів, найшлося у приватних архівах і збірках, як і у великих бібліотеках та архівах Західньої Европи. Дехто навіть міг використати польські архіви й бібліотеки. В найближчому часі має ще появитися біля 10 реґіональних збірників і ця сторінка нашої діяльности в Новому Світі щасливо закінчиться.

Наші реґіональні діячі, що довгі літа збирали матеріяли до збірників, набули багато досвіду, практики, навчилися, як це найкраще перевести в діло. Тому добре було б використати їхній довголітній досвід до подібної праці, а саме: до збирання матеріялів про історію нашого поселення в Новому Світі, опрацьовування їх і видавання їх в українській і англійській мовах, для документації нашого вкладу в розбудову Америки для історії українського поселення у вільному світі.

Одначе — як це не дивно, — досі ця конечна праця не входила у програми діяльности наших товариств. Наші брати в Канаді вже багато зробили в цьому напрямі, випередили нас. Не було в нас музейно-архівних референтів у низових клітинах, що збирали б усі матеріяли до історії нашої еміґрації, як: старі книжки, календарі, журнали, пресу, українську й чужу, з матеріялами про життя і працю наших поселенців, документи, листування, знимки, записки, спомини, частини одягу, вишивки, пам'ятки, відзнаки, посвідки відбутої служби і праці. Щоденно вмирають наші найстарші люди, а родина звичайно викидає всі їхні особисті речі, як непотрібне „барахло"! І ніхто не пояснює, яка це важлива справа зберігати в музеях пам'ятки минулого, старі видання, знимки, листування й документацію. Недавно помер брат д р у к а р я, що д р у к у в а в першу газету „Америка" під редакцією о. І. Волянського в Шенандоа. Його син викинув на смітник понад 200 старих книжок, ще з 19 століття, мабуть частину бібліотеки редакції „Америка" з 1880-тих років! Ще тому 17 років я бачив старі шафи з написами: „Бібліотека Братства" чи „Відділу УНС", з деякими старими книжками, але вже їх немає... Немає вже і багато протоколів наших товариств, ані знимок з численних хорів і театральних гуртків, що було в кожному нашому осередку. А всі такі пам'ятки повинні бути пильно зберігані в центральному музеї української еміґрації в Америці.

У зв'язку з 200-річчям ЗСА і 100-річчям нашого поселення треба в кожному нашому осередку створити Історично музейну комісію, що зібрала б усі дані про українських поселенців і пам'ятки по них, і або створила свій місцевий музей - архів, або передала до більшого міста, бо досі ще не маємо нашого центрального музею. Це нелегка праця, але треба її нарешті почати переводити в життя та довершити виданнями про кожний наш осередок в Америці так, як ми це вже майже зробили з нашими осередками в Зах. Україні. Час працює проти нас, тому годі довше відкладати цю необхідну й корисну працю, свідоцтво нашого великого вкладу праці, поту і крови в розвиток Америки та її величі.

До сеньйорів – останній апель!

Зближається „Новемберфест" — З'їзд Сеньйорів на Союзівці. Треба конче прибути, без огляду на погоду. Літом гарячо, дощі, —осінь найкраща.

З'їзд сеньйорів буде під дахом в огрітій залі то ж зимно не буде, а надворі, коли навіть холодно краще ніж падає дощ. Якщо З'їзд випаде успішно і народ старших громадян відозветься, то на другий рік буде краще і програма більше вибаглива. Тим разом на зустрічі в суботу увечорі у павільйоні „Веселка" будуть обговорені програми З'їзду в деталях.

В неділю і понеділок буде окрема програма; решта тижня вільна від занять, можна перебути на Союзівці кілька днів — дозвілля в повному значенні цього слова.

Тому вибирайтеся в похід, бо наша сила в нас самих.

Степан Куропась

Форд поїде до Китаю у другій половині листопада

Вашінґтон. — Державний секретар Генрі Кіссінджер, відповідаючи на запитання кореспондентів, заявив в неділю, 26-го жовтня, що президент Джералд Форд поїде до комуністичного Китаю у другій половині листопада ц.р. Цю заяву Кіссінджер склав після того, як він здав докладне звідомлення Президентові про свою поїздку до Китайської Народної Республіки, куди він їздив, щоб приготовити ґрунт для візити президента Форда. Кіссінджер при тому відмітив, що офіційний комунікат про поїздку Президента появиться через тиждень.

Роман С. Голіят

„ВАТИКАН У ТІНІ ЧЕРВОНОЇ ЗІРКИ"

3

Автор твердить, що 350-літня історія уніятів рясніє численними терпіннями, переслідуваннями з багатьох сторін та упослідженням. По розборі Польщі й Литви у XVIII ст., Унія під цілим російським забором була скасована в 1839 році, а її визнавців включено знову до Православної Церкви. Греко - Католицька Церква могла розвиватися тільки в Галичині, де вона була толерована, а „часто політично попирана". (стор. 187.) На протязі часу греко - католицизм став національною Церквою. Мацкевіч подає статистику - розбудову української Церкви під польською окупацією Західньої України та її цілковиту ліквідацію комуністичним режимом.

Він згадує, що НКВД скликало в днях від 8-го до 10-го березня 1946 року т.зв. псевдо - „Синод" у Львові, в якому взяло участь 214 священиків, але ані один єпископ. „Синод" ухвалив зірвати стосунки з Римом і віддатися під юрисдикцію Москви.

Папа Пій XII здецидовано натаврував переслідування Греко - Католицької Церкви большевиками, проголошуючи в цій справі енцикліку в дні 23-го грудня 1945 р. Інше становище зайняв Іван XXIII, а опісля Павло VI.

ЗВІЛЬНЕННЯ ЗА МОВЧАНКУ

Ніхто із українських єпископів не відрікся вірности Римові й усі погинули мученицькою смертю. Один лише залишився: Йосиф Сліпий.

Коли на першій сесії II-го Вселенського Собору українські Владики демонстративно виступили в обороні переслідуваних у Совєтах Архиєпископа Сліпого й вірних української Церкви, то та маніфестація була великою перешкодою у „відлигових" плянах Івана XXIII, як також у тайних зобов'язаннях супроти Москви, що Собор не буде виступати з поборюванням комунізму.

За старанням Папи Івана XXIII у 1963 р. після 17 років перебування у тюрмах і таборах, Архиєпископ Йосиф Сліпий був звільнений. „Але було це вийняткове звільнення. Про нього ніколи явно не висловлювалося... Тиха та умова була дуже корисною для Совєтів. Одночасно як в Москві так і у Римі існувало переконання, що Архиєпископ Сліпий, людина вже старша, виявиться по довгих роках тюремних терпінь зломаною, знеохоченою до дальшої даремної боротьби... Передбачення завели. Терпіння не зламали старшого віком кардинала, а радше немов би додали йому сил до дальшої боротьби за права й свободу переслідуваних християн. Від того часу не є він вже тільки речником справ Греко - Католицької Церкви, але, для багатьох, стає одночасно речником Вселенської Церкви, яка загрожена міжнародними комуністичними впливами. Він не вагається також критикувати політичне аанґажування Ватикану на дорозі до спрагненого ,відпруження' ". (стор. 189.)

Автор докладно описує працю Верховного Кардинала Йосифа Сліпого, скликання ним Собору українських Владик у 1969 й в 1971 роках у справі створення Українського Патріярхату й узгіднення конституції для Української Помісної Церкви. Секретар Конґреґації Віллот заявив, що Синод, скликаний Кардиналом Сліпим, неважний і що утворення уніятського Патріярхату не є під цю пору можливим. „Арґументи Курії є неузасаднені — відмова стоїть у виразній суперечності з постановами Берестейської Унії з 1596 року, як також практикою і традицією стосованою в XV ст. супроти ,еміґраційного' київського митрополита Ізидора (Арґумент Кардинала Віллота,... не посідає територіяльної підстави), врешті зі Соборовим декретом з 1964 р." (стор. 192.)

Автор дальше згадує про лист кардинала Віллота до усіх наших Владик із пересторогою, щоб не підписували проєкт конституції, яку отримали від Кардинала Сліпого, бо це проти становища Апостольської Столиці й не може мати застосовання.

Реакція Ватикану на виступ Кардинала Сліпого прибрала форми виразно гострі. „Вже на весну 1971 р. Ватикан іменував двох уніятських єпископів - помічників у Філядельфії, і не тільки без згоди Архиєпископа Сліпого, але навіть без його відома. Вірні прийняли це поступування Ватикану масовими демонстраціями. Одночасно Ватикан заборонив Кардиналові виїзд до Канади, де він мав намір скликати наступний уніятський синод". (стор. 192.)

Мацкевіч закінчує свій розділ про нашу Церкву словами: „Кадинал Сліпий не угнувся. Радше, перестав бути ,в'язнем Ватикану'. На весні 1973 року він бере участь у з'їзді в Австралії. В квітні того року прибув до Канади і виголошує промову на бенкеті в Едмонтоні. Там є присутні не тільки католики, але й православні, на чолі з архиєпископом канадської Церкви, Андрієм. Сліпий звертається до них: „Дорогі православні брати! Я такий є католик, як і православний. До XIII століття ми творили одне тіло. Розділили нас вороги... Ані віра, ані розум, ані історія, ані державність не дають підстав, щоб ми, католики й православні, різнилися між собою. Щоб та зустріч сталася також кроком у боротьбі наших Церков за поліпшення і визволення нашого народу". (стор. 194.)

Автор подає статистику західніх священиків, які належать до комуністичного світового руху, попирають комуністичну ідеологію і ведуть підривну революційну роботу головно в Південній Америці. Вони хотіли б замінити тамошній капіталістичний устрій комуністичним режимом, який вони уважають за найкращий. Долею народів під комуністичним ярмом і їх обороною — ніхто й не журиться.

Доволі багато місця присвятив Мацкевіч стосункам Ватикану з теперішнім комуністичним режимом у Поль-

(Закінчення на стор. 3-ій)

„ВАТИКАН У ТІНІ ЧЕРВОНОЇ ЗІРКИ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ції. Представники польського уряду переговорюють безпосередньо з Ватиканом, а не через примаса Польщі Вишинського, чи за посередництвом польського епископату.

Автор переконаний, що Польща є великою перешкодою для Ватикану в торгах з Москвою. Він твердить, що „головою російської - совєтської Церкви є патріярх територіяльної автокефальної Церкви. В той спосіб большевики, опанувавши у себе в країні московський патріярхат, мали практично у своїх руках цілу Церкву, і могли її формувати на свій спосіб, потрібний комуністичній політиці. Натомість у Польщі, і де-інде вони можуть справді підпорядкувати собі епископат, примасів, духовенство і вірних, але не можуть підпорядкувати собі Католицької Церкви як цілости. В кожному разі не можуть практично так довго, як довго голова тієї Церкви перебуває в Римі, тобто поза посяганням комуністичного панування." (стор. 304.) Він також не знає, чим пояснити політику Ватикану, яка „інспірує поразницьку поведінку католицьких ієрархів супроти комунізму навіть у вільному світі".

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ НЮ ДЖЕРЗІ
влаштовує
дня 1-го листопада 1975 р.
о год. 5:30 вечора
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
140 Prospect Avenue, Irvington, N.J.
ВЕЧІР ДОПОВІДЕЙ
на який запрошує Громадянство, а зокрема Молодь.
Українська дерев'яна архітектура — доповідає архітект БОГДАН ГЕРУЛЯК
Доповідь ілюстрована світлинами.
Проти чого бунтувалась американська молодь — доповідає д-р БОГДАН ЦИМБАЛІСТИЙ
Після кожної доповіді — дискусія.
По доповідях ТОВАРИСЬКА ГУТІРКА при ЧАЮ.

Б-ВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА
СТАНИЦЯ в ГАРТФОРДІ, Конн.
сердечно запрошує Шановне Громадянство та Молодь м. Гартфорду і околиці на
СТРІЛЕЦЬКІ ВЕЧЕРНИЦІ
що відбудуться
в суботу, 8 листопада 1975 р.
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 961 Wethersfield Avenue, Hartford, Conn.
Початок: 8:30 веч.
До танців приграватиме відома оркестра „КАЛИНА"
Столи просимо резервувати:
Р. Соколовський — 524-0562, А. Богданів — 529-7065

ВІДДІЛ УККА у ГАРТФОРДІ, Конн.
при співпраці МІСЦЕВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
влаштовує
в неділю, 2 листопада 1975 р.
СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ
ПРИСВЯЧЕНУ 57-ій РІЧНИЦІ ВЕЛИКОГО
ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
Початок год. 4-та по пол.
Святочну доповідь виголосить д-р Михайло Снігурович.
В мистецькій частині візьмуть участь: Хор „ДІБРОВА" та деклямації.

•

В ранніх годинах в церквах обох віро-ісповідань будуть відслужені СЛУЖБИ БОЖІ в НАМІРЕННІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ та ПАНАХИДИ за ПОЛЯГЛИХ БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ.

•

До численної участи запрошуємо все Українське Громадянство і Молодь міста Гартфорду і околиці.

Наша праця багатобічна — в СУА є місце для кожної української жінки!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ
у ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.
повідомляє, що
ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ
які були заповіджені
на суботу, 1 листопада 1975 р.
о год. 7-ій веч.
НЕ ВІДБУДУТЬСЯ
З ПРИЧИНИ НЕДУГИ ГОЛОВИ ОКРУГИ.
Про нову дату і місце зборів буде своєчасне повідомлення.

УПРАВА ФУНДАЦІЇ
УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
повідомляє, що
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ФУНДАЦІЇ
відбудуться
в суботу, 8 листопада 1975 р.
о год. 5-ій веч. у великій залі
Пластового Дому
при 144 Друга Авеня в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Управа Фундації просить не лише членів Фундації, але також все українське громадянство взяти численну участь в Загальних Зборах Фундації, щоби на місці запізнатися з дотеперішньою працею Фундації і її плянами на майбутнє.

Рівночасно пригадуємо, що в тому самому приміщенні, цього самого дня, від години 10-ої до 5-ої веч. відбуватиметься НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ-СИМПОЗІЮМ, з участю ректора УВУ проф. д-ра ВОЛОДИМИРА ЯНЕВА, присвячена започаткуванню роковин Івана Франка.

УПРАВА ФУНДАЦІЇ УВУ

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК
П'ятниця, 31 жовтня 1975 р.
Ред. ЯРОСЛАВ ГАЙВАС
Участь українців у 200-річчі Америки і 100-річчі Українського Поселення
(ДОПОВІДЬ І ДИСКУСІЯ)
Початок — год. 7:30 вечора

Увага! Чікаґо й околиці! Увага!
ВІДДІЛ УККА в ЧІКАҐО
ЗАПРОШУЄ ВСІХ ГРОМАДЯН НА
СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ
ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 57-их РОКОВИН
ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ 1918 РОКУ
Неділя, 2-го листопада 1975 р.
Заля Школи Шопена
Початок о год. 5-ій по пол.
ЦІЛА ПРОГРАМА У ВИКОНАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ: СУМА, ПЛАСТ, ОДУМ.
З'єднаймось всі, молоді і старші, в річницю великого Чину та вшануймо творців нашого державного будівництва!

Ню Йорк, Н. Й.
КОМІТЕТ ОБОРОНИ РАДЯНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ
— влаштовує —
ДОПОВІДЬ і ДИСКУСІЮ
на тему
„День політичного в'язня в СРСР"
в п'ятницю, 31 жовтня 1975 р.
о год. 6-ій веч., в залі
Українського Народного Дому
Вступ за добровільними датками.

Metropolitan Oval, Maspeth, Brooklyn, N.Y.
60th Street and 60th Court
Субота, 1-го листопада 1975 року, год. 8-ма вечора
Мистецькі Футбольні Змагання
G.A.F.A. II Division South
УСК НЮ ЙОРК – DSC BROOKLYN*

ПЕРЕДЗМАГ РЕЗЕРВ — год. 6-та вечора. • * DSC Brooklyn займає (при одних менше відбутих змаганнях) 2-ге місце в табелі: 6 гор, 4 виграні, 1 програна, 1 нерішена, воріт 13-4, точок 9:3. УСК в останніх трьох змаганнях здобув п'ять точок, в тому завдаючи лідерові табелі, Olympiacos AC, досі одиноку поразку.

ЗВЕРНЕННЯ УСК-у ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ: Ми, тобто наші спортові дружини, потребують Вашої негайної моральної допомоги. Приходьте на змагання наших дружин, що складаються виключно з українських змагунів. Коли сотки прихильників дружин — змагових противників УСК-у, гаряче підтримують їх, наші змагуни болюче відчувають брак такої підтримки — Вашої колективної і многої присутности на змаганнях. Цього року, УСК — гігантськими зусиллями небагатьох людей — зробив і робить все можливе, щоб вкласти і свою позитивну цеголку в живу, щоденну будову життя нашої громади, і так: 1) зовсім „зукраїнізував" вісь Клюбу — футбольну ланку; 2) розширив свою діяльність, щоб охопити найбільшу кількість української молоді і забрати її „з вулиці"; 3) своєю „братньою" організацією — Українсько-Американським Футбольним Товариством прийшов на матеріяльну допомогу численним українським інституціям Ню Йорку і цілої Америки, як рівнож закупив свій власний дім, з якого вже довші зможе користати наша громада. Скажіть собі щиро: Чи це все не заслуговує Вашої моральної піддержки?

Пластові „Перші Стежі" відбули Велику Раду

Союзівка, (н.с.). — Пластове Плем'я Перші Стежі на своїй Великій Раді рішило піддержувати всі акції допомоги нескореним в Україні, активно включитися в святкування 200-річчя ЗСА та 100-річчя українського поселення в Америці, досліджувати перші поселення українців у Пенсильвенії та продовжувати влаштовування таборів „Стежок Культури".

27-ма з черги Велика Рада Пластового Племени „Перші Стежі" — 2-го Куреня Уладу Старших Пластунок та 17-го Куреня Уладу Пластунок Сеніорок, відбулася на цій оселі УНСоюзу минулої суботи й неділі, 25 і 26 жовтня. Радою, на яку приїхало 45 учасниць, проводила президія в складі: пл. сен. Неоніля Сохан — голова та пл. сен. Богданка Титла і ст. пл. Марійка Мартинець — секретарі. Після відчитання привітів від Начального Пластуна пл. сен. Юрія Старосольського, голови Головної Пластової Булави пл. сен. Романа Рогожі та голови Крайової Булави УПС пл. сен. Михайла Юзеніва, приступлено до звітів з попередньої каденції, які зложили: перша стежа (голова Племени) пл. сен. Наталка Коропецька, курінна сеніорок пл. сен. Христя Певна, курінна ст. пластунок ст. пл. Роксоляна Мицьо та інші члени племінної команди. За останні два роки Плем'я пробило велику працю, головно в організуванні та переведенні таборів і мандрівок „Стежок Культури" в Европі та у Вашінгтоні. Влаштовано 9 виставок українських мистців, переведено табір розвідувачок, а поодинокі члени організували та співпрацювали у переведенні інших пластових таборів та вишколів. Члени племени активні у всіх ділянках діяльности Пласту на постах від низів до верхів цієї організації.

Після звітів та дискусії над ними прийнято за спеціяльним племінним обрядом 6 нових членок. До нової Племенної команди були обрані: перша стежа — пл. сен. Оля Михайлів, курінна УПС-ок пл. сен. Оксана Коропецька, курінна УСП-ок — ст. пл. Люба Мазяр, писар і референт Доброго Діла — пл. сен. Неоніля Сохан, референт зв'язку і редакція „Стріли" пл.сен. Наталка Коропецька, пл. сен. Еня Гасюк, пл. сен. Марта Турчин, скарбник — пл. сен. Очка Шипайло, референт майна — пл. сен. Оля Парубчак.

Вкінці нарад обговорено плян праці „Перших Стеж" на черговий рік. Словом Першої Стежі та відспіванням гимну закарпатських пластунів закінчено Велику Раду.

Другий бріджовий турнір на Союзівці

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. (М. Я.) — Другий бріджовий турнір за український чемпіонат пар та індивідуальне мистецтво Америки-Канади відбувся на цій оселі УНСоюзу в днях 25 і 26-го жовтня ц. р. Із Торонта, Канада, Бостону, Клівленду, Честер (Па.), Кемдену (Н. Дж.), Ню Бронсвіку (Н. Дж.), околиці Союзівки і Гантеру (Н. Й.), метрополії Ню Йорку та метрополії Нюарку (Н. Дж.) прибуло 32 змагунок і змагунів „дуплікейт" бріджу. Треба відзначити присутність чотирьох змагунів з Канади — д-ра В. Калимона, інж. Б. Миндюка, інж. Ю. Онищука, інж. Ю. Спольського — яких ми сердечно привітали й побажали їм успіху.

В суботу (25-го жовтня) відбулося змагання за мистецтво пар у двох сесіях, в якому взяло участь 28 змагунів, що розіграли 22 партії (на кожну сесію) при 7-ох столиках, за системою Говела. В першій сесії переможцями були інж. С. Ільницький — інж. С. Берегулька, а в другій перемогли маестро Володимир і син — Роман Гентіші. На підставі суми точок із обох сесій (за правильником ABCL) панове Гентіші здобули чемпіонат пар 1975 року. На всіх 14 пар наступні партнери інж. Адріян Лапічак — мґр Орест Федаш, д-р І. Коропецький — Є. Стахів, інж. С. Ільницький — інж. С. Берегулька та п-і Люба Лапичак — Р. Домарадський здобули у відповідному порядку друге, третє, четверте та п'яте місце.

В неділю, 26-го жовтня відбулися змагання індивідуального мистецтва, в якому взяло участь 25 змагунів (нок) розігравши 30 партій кожний з кожним системою Бейнона при 6-ох столиках. Чемпіоном на 1975 рік став інж. Андрій Забродський з Честеру, Па. На другому місці був Роман Гентіш, на третьому інж. Я. Букачівський, на четвертьому д-р І. Коропецький, а п'ятим місцем поділилися І. Кобзяр і маестро В. Гентіш.

Турнір, що має відбуватися щорічно, улаштувала бриджова ланка УСТ „Чорноморська Січ", а його спонзором є УНСоюз. Від Б-ва Українських Січових Стрільців дир. Петро Постолюк передав книжкові нагороди. Провід турніру був у такому складі: директор — інж. М. Яворський, секретар — інж. Б. Полянський, головний арбітр-суддя — інж. С. Ільницький, уповноважений директор ABCL — інж. С. Берегулька та адміністратор — інж. А. Лапичак. До гарного успіху цілої імпрези причинився також господар Союзівки В. Квас, що так щиро гостив всіх змагунів (нок), спасибі йому від нас усіх.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ДОПОВІДЬ ПРО ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ В СССР

Ню Йорк, Н.Й. — Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів влаштовує тут в п'ятницю, 31-го жовтня ц.р о год. 6-й вечором в Українському Народному Домі, що при 2-й евеню, доповідь і дискусію на тему „День політичного в'язня в СССР". Вступ за добровільними датками.

„КОРОЛЕВА" УКРАЇНСЬКОГО РОДУ ТАКОЖ В АРГЕНТИНІ

Буенос Айрес, (М.Ф.). — До великого вінка українських красунь у нашому розсіянні, які розносять славу краси українок, приєдналася ще одна квітка з українського роду. Газета „Кляpін" (Буенос Айрес, 6 жовтня, 1975) подає, що королевою весни і туризму міста Буенос Айресу вибрано 17-літню Патріцію Скромеда (висока 1,60 м, її виміри 89-60-89). Гарна Патриція має очі і волося каштанового кольору, походить з української рільничої родини з Тостадо, пров. Санта Фе. Її батьки живуть тепер коло Буенос Айресу, в Кільмесі.

ДОПОВІДЬ В РОЧЕСТЕРІ

Рочестер, Н.Й. — Управа Т-ва Прихильників УНР інформує, що тут в неділю, 2-го листопада ц.р. в залі Українського Народного Дому (831 Джозеф евеню) заступник голови УНРади на ЗСА ред. Іван Кедрин-Рудницький виголосить політичну доповідь на тему: „Сучасний стан в Україні й завдання української еміграції". Після доповіді — запити й відповіді. Початок год. 4-та по полудні. Вступ за добровільними датками.

Симпозіюм УВУ

Делеґатура, Товариство Алюмнів і Фундація Українського Вільного Університету в ЗСА влаштовують наукове симпозіюм для відзначення замітних роковин Івана Франка (1856-1976), що припадають у наступному році. Цим започатковується ці замітні роковини. Симпозіюм відбудеться 8-го листопада ц.р. у великій залі Пластового Дому при 144 2-ій Евені в Ню Йорку. Крім доповідей на теми Франкіяни будуть прочитані доповіді різнородної тематики.

Порядок дня:

Год. 9-10: реєстрація учасників.

Год. 10-1: відкриття конференції. Вступне слово проф. В. Лева, директора Делеґатури; привіти.

Проф. д-р Володимир Янів: Франківські святкування в 1976 році.

Проф. д-р Василь Лев: Там, де народився Франко.

Проф. д-р Ярослав Рудницький: Франко — ономаст.

Проф. д-р Степан Чорній: Драматургія Івана Франка.

Проф. д-р Матвій Стахів: Ще й сьогодні актуальні принципи діяльности Івана Франка як національно-політичного провідника.

Проф. д-р Володимир Безушко: Франко — лірик.

Д-р Антін Рудницький: Франко і музика.

Обідова перерва

Проф. д-р Осип Андрушків: Народини невимірних чисел.

Проф. д-р Роман Кухар: До питання початків письменности в Україні.

Проф. д-р Оксана Ашер: П'ятірне ґроно нездоланих співців.

Проф. д-р Мирон Новосад: Таємничі й ірраціональні елементи в творах Михайла Коцюбинського.

Проф. д-р Василь Яцun: До проблеми губних приголосних фонем у сучасних східньослов'янських мовах.

Проф. д-р Богдан Чопик: Типи парадигматичних наголосів у іменниках сучасної української літературної мови та їхня кореляція з чергуванням голосних О-І, Е-І.

Мґр Імре Кардашинець: Закарпатська Україна в документах мадярських дипломатів.

На кожну доповідь призначено 20 хвилин часу і 10 хвилин на запити.

Того ж дня увечері відбудуться також загальні збори Фундації УВУ, на яких головні доповіді виголосять ректор УВУ, проф. д-р Володимир Янів і голова Фундації Іван Буртик.

Дирекція Делеґатури, Управа Товариства Алюмнів та Президія Фундації УВУ запрошують до участи в обох імпрезах своїх членів та гостей, яким дорога всебічна творчість Івана Франка, а також дорогий Український Вільний Університет.

Зголошення до участи в симпозіюм і доповіді приймається до кінця цього місяця. На випадок зголошення більшого числа доповідей перенесеться їх на наступний ювілейний Франківський рік, що буде влаштований із іншими науковими інституціями. За дальшими інформаціями просимо звертатися до проф. В. Лева на адресу: Prof. Wasyl Lew, 95-26 42nd St., Ozone Park, N. Y. 11416. Тел.: (212) 845-3672.

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Незабутньої МАМИ
бл. п.
ВАЛЕРІЇ БУДНОЇ
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА
у вівторок, 4 листопада 1975 р.
о год. 10-ій ранку
в Церкві-Пам'ятнику
в С. БАВНД БРУКУ, Н. Дж.
Про молитви за душу Покійної просять —
син прот. ПЕТРО БУДНИЙ з Родиною
син ОЛЕКСА БУДНИЙ з Родиною

В П'ЯТУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого та Невіджалуваного
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА та ДІДУСЯ
бл. п. о. каноніка д-ра
ТЕОДОРА БОГАТЮКА
будуть відслужені
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
в днях 30 та 31 жовтня ц. р. в католицьких церквах:
в НЮАРКУ, Н. Дж., СИРАКЮЗАХ, Н. Й. ІТАКА, Н. Й., ЧІКАҐО, Ілл., ГУБЕРТУС, Віск., та КВІБЕК, Канада.
Про молитви за спокій Душі Покійного просять —
ДРУЖИНА, ДІТИ, ВНУКИ та РОДИНА

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 25-го жовтня 1975 р. відійшов від нас у Вічність на 78-му році життя, наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, ВУЙКО і ШВАҐЕР
бл. п.
ПРОФ. БОГДАН ЗАПЛІТНИЙ
ПОХОРОН відбувся у вівторок, 28-го жовтня 1975 р. з собору св. Володимира і Ольги в Чікаґо, Ілл.
Горем прибита —
РОДИНА

РОДИНА І ГРОМАДА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

про нього, бо він мав візію прибхати сюди, щоб шукати кращих шляхів життя для всіх нас.

Пам'ятну таблицю, вилиту з бронзи за проєктом архітекта інж. Григорія Волянського з Рочестеру, уфундували нащадки о. І. Волянського коштом $1,500. Вона мала бути вмурована в цій першій українській церкві у ЗСА, що її оснував і побудував власне о. Волянський, але через незгоду парафіян, — карпаторосів, які мають застереження до слів „Український Католицький обряд" у тексті присвяти, місце її приміщення все ще не вияснене. Це і було предметом обговорення Родинної ради Волянських, що відбули своє засідання відразу після спільного бенкету в Парафіяльному Домі Церкви св. Михаїла. До речі, цей дім вже є також українською історичною пам'яткою в Америці, бо власне тут відправлено було Першу Службу Божу Східнього обряду в Америці в листопаді 1884-го року. Тоді тут містилася церква Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії аж поки була побудована нова церква — сучасна будівля Церкви св.Михаїла.

На бенкет із спогадами про отця Івана Волянського з родинними переказами про нього та інших священиків, що пов'язані з його особою, чи з його спадкоємцями, виступали інж. Григорій Волянський з Рочестеру, мгр Маркіян Онуферко з Філядельфії, д-р Роман Барановський з Вашінґтону, д-р Богдан Волянський з Монтреалю, д-р Юрій Руденський з Ню Йорку, інж. Володимир Бандера з Філядельфії, п-ні Ольга Руденська з Ню Йорку, д-р Олег Волянський з Тілє, Н. И. — голова Родинної Ради.

На закінчення цієї імпрези вирішено вислати привітання Блаженнішому Патріярхові Йосифові І. та голові роду Волянських, мґр-ві Стефанові Волянському з Брідпорту, Кони, ентузіястові всіх родинних починань, що через недугу не міг бути присутній на цьому святі, хоч був його ініціятором.

УКРАЇНСЬКА РЕЛІГІЙНА...

Закінчення зі стор. 1-ої)

лігійних культів, ми звертаємося із скаргою до Вас. А до цього приневолює нас та обставина, що Рада міністрів забезпечує (здійснює) контролю над діяльністю підпорядкованих їй органів управління. А ми бачимо, що місцева влада не хоче звертати на це ніякої уваги, навіть не хочуть затвердити церковного комітету (двадцятку) і ніяк не рахуються з нами.

Ми відвідали Комітет в справах релігії при Раді міністрів СССР в Москві, але висліди тієї візити наших представників досі невідомі, не зважаючи на те, що їм пообіцяно дати відповідні розпорядження щодо реєстрації нашої Троїцької церкви. Ми належимо до релігійної громади, яка відправляє свої культи згідно закону і 124 статті конституції СССР. Ми чесно виконуємо свої громадянські обов'язки і ніколи не будемо нав'язувати наші вірування методами духовного насилля громадянам, які належать протилежній до нашого світогляду. Відомо з історичного досвіду, що не легко викоренити традиційні релігійні пересуди у свідомості й змінити переконання віруючих. Адміністративні заходи в якій би не було формі не дають висліду у переконуванні. При цьому треба мати на увазі, що вірні складаються головно з осіб старшого віку, що не ознайомлені з усіми мислителями сучасности; вони примітивно розуміють життя, але внутрішньо тяготіють до якогось ідеалу і не можуть жити з пусткою у своїх серцях. Вони знаходять вихід в релігії, але якщо перешкоджати їм, наприклад, відмовляючи реєструвати церкву, то легко вдається провідникам якоїсь принципово ворожої секти розвивати підривну діяльність.

А це може привести до сліпого фанатизму і шкідливо впливати на здорову атмосферу совєтського суспільства, як це ми вже вказали, покликуючися на статті нашої конституції та постанови нашої партії.

Наша Троїцька церква та її громада не стояли осторонь в час великої вітчизняної війни; з нашої каси були дані пожертви на фонд оборони СССР до останньої копійки. А в 1973 р. пожертвовано на фонд миру гроші, які ще там були.

Будинок нашої Троїцької церкви, це будівля з цегли і залізобетону з трьома засувними дверима, що відповідає всім технічним вимогам. Названа церква була до 1944 р. (до визволення) греко-католицькою, і тому нам закидають місцеві органи, що буцімто ми намагаємося створити якусь іншу віру. Ми це категорично відкидаємо, тому що в 1948 р. наша Троїцька церква була перевячена на православну східного обряду. В нашому селі нараховується 1,200 дворів і нашу церкву відвідує 70 відсотків всього населення. А тому, що через наше село протікає річка і наше село було завжди поділене на два села, то в нас завжди були дві церкви.

Хоч у нашій церкві заборонено місцевою владою відправляти священикові Богослужения, ми все таки не тратимо надії, що добємося справедливої розв'язки нашої справи, зазнаючи горе вже на протязі двадцяти років. А це цей рік повинен бути вирішним.

Наші учасники війни та добровольці Великої вітчизняної війни зверталися вже не раз до компетентних органів з проханням задоволити наших старших людей, волю переконливо прохали і прохають допомогти нам у цій наболілій справі.

Ми також просимо Вас із сльозами і пильно просимо про Ваше клопотання, аби нашу скаргу розумно розглянено та щоб пішли назустріч нашим старшим вірним людям. Ми сподіваємося, що тільки з Вашою допомогою ми добємося справедливости і що наша церква буде зареєстрована. Просимо повідомити про Вашу відповідь у всіх радіопередачах і в час Богослужень в проповідях українською і російською мовами.

Проте заходу зроблено в нашій наболілій справі та до кого нам ще треба звертатися. Нехай благословить Господь наші зусилля і надії. Подане тут ми стверджуємо своїми підписами.

(Слідує 48 підписів)

Комітет для відзначення...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Марія Конноли, Дмитро Медьник, Василь Миговак, Григорій Найда, Степан Сідлярчук, Ілля Селінський, д-р Орест Субтельний, мґр Роман Федорів, Григорій Фочук, Любомир Щудлюк.

Мистецька комісія: Теофіль Костецький — голова. Членами є диригенти хорів і керівники мистецьких груп: Іван Вариський, Оля Вариська, Володимир Войко, мол., інж. Михайло Вінтонів, інж. Микола Калиніченко, Володимир Курило, Анна Носаль, інж. Андрій Прухніцький, Марія Прухніцька, Степан Рогач, Яків Шегрин.

Виставкова комісія: Тетяна Смолинська — голова, Ольга Федорів — заступник. Члени: Софія Вінзор, Стефанія Бордун, Анна Галандзовська, Оксана Грабович, Таня Д'Авіньон, Софія Девід, Марія Дашавець, Іванка Кан, Ольга Кондратюк, Сайва Костецька, Ненсі Копистенська, Анна Раню, Марія Турко, Анна Турчан, Ольга Щудлюк, Славія Я. Щудлюк.

Для успішної праці, комісії можуть бути доповнювані новими членами.

Комітет нав'язав зв'язки з відповідними комітетами при управі міста Бостону („Бостонський Фестиваль", і „Бостон 200") та з Массачусетс Байсентенієл Комішен.

Намічено слідуючі проєкти для нашої участи:

1. Приготовити ялинку в часі цьогорічного різдвяного сезону в Сіті Гол в українським стилі.
2. В днях 8-го і 9-го квітня 1976 р. відбути „Українські Дні" в стейтовім капітолі з виставкою українського мистецтва та мистецькою програмою.
3. Взяти участь в „Бостонськім Фестивалі" (Фестиваль Бостонієн), що його уряджує Комітет культурних зв'язків при бюрі мейора Бостону. Почавши від вступу ц.р. аж до грудня 1976 року, кожний місяць є призначений для одної національної групи на різні імпрези та виставки. Для українців призначений місяць грудень в 1976 році. В пляні є влаштувати концерти, лекції та виставки нашого мистецтва. Передбачається також окрема різдвяна програма з нашими колядками та різдвяними звичаями.
4. Підготовити півгодинну телевізійну програму в рамках циклю „Бостон Легасі", передається раз в місяць заходом „Бостонського Фестивалю".
5. Підготовити та видати монографію про українців в Бостоні та Массачусетс.
6. Підшукати інші нагоди для влаштування концертів, лекцій та виставок українського мистецтва та інших здобутків.

Громадський Комітет для відзначення 200-річчя ЗСА та 100-річчя поселення українців в ЗСА в Бостоні діє на всегромадській базі, з можливістю поширення діяльности на цілий стейт Массачусетс. Комітет звертається до українського громадянства з проханням про підтримку та допомогу.

Всю кореспонденцію проситься скеровувати на адресу:

Massachusetts Ukrainian Committee for the Bicentennial, 82 Glen Road, Boston, Mass. 02130.

СТВОРЕНО СВІТОВЕ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ставати в її захист перед чужинецькими музикознавчими і музичними кругами, які в своїх публікаціях, на концертах чи радіопередачах приписують здобутки українських музикотворців чужим, а головно московський, культурам та ін.

Голови Представництв стають членами Головної Президії. З огляду на специфічні умовини, в яких доводиться перебувати нашим поселенчим групам в різних країнах, а в тім життьовим і творчим умовинам для наших музик, Представництва матимуть автономічні права, очевидно в статутових рямках.

Кульмінаційною точкою зборів став вибір правління Об'єднання, бо ж влучний особовий добір діловодів гарантує життєздатність і динаміку, організації, а ще в найтруднішій, початковій стадії її діяльности. В розгляді кандидата на президента, підкреслювано організаційний талант і творчий стаж д-ра Антона Рудницького. Остаточно сформовано Президію СОУПРОМ-у в такому складі: проф. д-р Антін Рудницький — президент, заступники — проф. Дарія Каранович, проф. д-р Ігор Соневицький, соліст Метрополітальної Опери маестро Андрій Добрянський, проф. Рафаїл Венке. Секретарі — д-р Андрій Шуль, проф. Марія Мурована. Скарбник — проф. мґр Марта Цибик (до узгіднення).

Годі поминути зворушливий і будуючий момент, що його пережили учасники зборів „момент" більш безпрецедентний в нашому громадсько-політичному житті:

Після проголошення президентом зборів д-ра Рудницького президентом СОУПРОМ-у, новообраний забрав слово, в якому вказав на одну прикмету нашого громадського життя: коли якась суперечка порізнить двоє громадян, то з бігом часу деколи і забувається причину порізнення, але між ними зависає зло, що з бігом часу не розвівається. Між приявними тут є колеги, що між ним, Антоном Рудницьким і ними зависло зло, що його причини загубилися в давності минулого. І ось він, Антін Рудницький, простягає дружню руку своїм „смертельним" ворогам во ім'я тих ідей і обов'язків, які виникають перед громадою творців музичної культури в нинішній величний день поєднання всіх в одну організовану спільноту. І д-р А. Рудницький почерез простягав руку тим колегам, що їхню дорогу колись перебіг „чорний кіт" непорозумінь, з проханням замирення, власне в ім'я тих ідей і обов'язків.

Цей хвилюючий приклад став поштовхом до погодження і всепрощення для всіх тих приявних, що між ними теж колись пробіг чорний кіт порізнення. Взаємні потиски рук і щирі дружні обійми й поцілунки викликали не тільки грімкі оплески, але витиснули у декого сльози зворушення. Це ж бо всім стало ясно, що в цьому моменті народжується одна, спаяна родина творців музичної культури, свідома своїх завдань в обличчі сторожтерзуваної, знедоленої Батьківщини. Уступаючи із становища предсідника зборів мист. Ласовський привітав новообране правління від президії РСК і висловив свій жаль, що провідники наших політичних угрупувань не були свідками нинішньої громадської, патріотичної постави культуротворців.

Голова Представництва РСК на Америку і директор Українського Інституту Америки Юліян Ревай, на закінчення зборів висловив радість з того приводу, що історична подія постання СОУПРОМ-у доконалася іменно в цьому Інституті, який широко відчиняє свої двері для потреб цього Об'єднання.

ПРОВІДНИКИ ПЛАСТУ...

(Закінчення зі стор 1-ої)

сті пластової молоді причинитися до піднесення і плекання української культури у вільному світі.

Увечорі 25-го жовтня Головна Пластова Булава під проводом свого голови пл. сен. Р. Рогожі гостила своїх друзів із далеких країн та представників церков і центральних наших установ спільною вечерою, на якій, крім усіх учасників нарад — пластунів, були присутні о. протоігумен П. Пащак, ЧСВВ, о. Лаврентій, ЧСВВ, із парохії св. Юра в Ню Йорку, представниця СФУЖО мґр О. Процюк, голова Комітету Об'єднання Організацій Ню Йорку мґр Р. Гуглевич, представник братньої молодечої організації ОДУМ С. Шевченко, проф. арх. Р. Жук, поетеса Зоя Когут, ред. Уляна Любович, голова Пласт-прияту в Ню Йорку п-і С. Косович, станичний Пластової Станиці в Ню Йорку ст. пл. А. Ластовецький і голова Пластової Фундації з Ню Йорку пл. сен. В. Вишневський. В часі вечері гості мали приємність заслухати молодих бандуристів-пластунок і пластунів із школи о. Кіндзерявого-Пастухова.

В неділю 26-го жовтня ц. р. о год. 12-ій полудня відбулася в церкві св. Юра Служба Божа в намірені Українського Пласту. У ній взяли участь усі приявні на нарадах пластові провідники на чолі із Начальним Пластуном, хорунжі Пластової Станиці в Ню Йорку зі своїми прапорами і представники Пластової Станиці в Ню Йорку, на терені якої відбувалися наради. Опісля учасників гостила обідом Крайова Пластова Старшина в ЗСА.

Заключна сесія з'їзду голів крайових пластових організацій відбулася в понеділок, 27-го жовтня, із побажаннями і підсумками нарад та зложенням відповідного комунікату для цілого пластового членства і українського громадянства.

Цеї неділі у Детройті...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

часто позбавлені лікарської опіки. Пресову й резолюційну комісії очолила п-ні Ірина Пеленська, добираючі собі компетентних людей до помочі.

До Ділового комітету запрошено також Миколу Кавку (програма), Стефана Юркова (фінанси), Петра Рогатинського (реклама серед української громади). Окремо запрошено Богдана Федорака зайнятися зв'язками з урядом губернатора і з Комітетом Поневолених Народів.

Пороблено заходи й одержано запевнення, що губернатор стейту Мічіген видасть проклямацію з цієї нагоди, проголошуючи неділю, 2 листопада ц.р. „Днем Української Жінки Політв'язня". Цю проклямацію прочитає на протестаційних зборах Лоренс Ліндемаєр, член Найвищого Суду Стейту Мічиген.

Промови в обороні українських жінок політичних в'язнів виголосить Ірина Пеленська в українській і д-р Марія Бек в англійській мові, а також виступить із словом солідарности з українським народом п. Лорейн Віббі, б. сенаторка стейтового сенату. Від Литовського Центру Детройту, що об'єднує місцеві литовські організації, промовить п-і Віруга Баравскас.

На ці збори запрошені всі федеральні сенатори і конгресмени з нашого стейту і багато з них обіцяли свою участь, якщо їм на це дозволить програма праці в Конгресі.

В усіх українських церквах будуть того дня відправлені Богослужби в намірені несправедливо покараних українських жінок політичних в'язнів та будуть виголошені відповідні до хвилини проповіді.

Самі протестаційні збори закінчаться схваленням резолюцій, які будуть переслані Президентові ЗСА і ген. секретареві ОН.

Справа Дому Українського...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

і тому з вдоволенням приймає до відома факт, що її вкінці зрушено з місця;

2. Уважає, що для остаточного її завершення належить у першу чергу точно перевірити спосіб набуття та сплати такого дому, щоби не наразити нікого на матеріяльні втрати та моральну шкоду;
3. Вимагає, щоби Ініціятивний Комітет виробив дуже докладний організаційний і фінансовий плян ведення Дому Українського Емерита.

Головна Управа ОУА „Самопоміч" підкреслює, що щойно після виконання точок 2 і 3 та продискутування відповідних матеріялів зможе заняти остаточне становище відносно морального поперти для придбання і ведення Дому Українського Емерита. Вкінці Головна Управа „Самопомочі" стверджує, що її член, д-р Микола Шпитко, входить у склад Ініціятивного Комітету тільки як обсерватор „Самопомочі" з уваги на свій довголітній досвід у справах суспільної опіки.

Дискутанти підкреслювали, що на їх думку, для старших віком відповідав би краще дім на взір оселі „Вознесіння" у Філядельфії, де ті особи, які живуть у ній, винаймають за доступну для них ціну приміщення, а харчуються в власнім заряді, або користають з харчівні оселі, теж за доступну ціну.

Вшановано д-ра О. Марітчака в Детройті

Детройт (Фр. Л.) — Створений місцевими правниками Ювілейний комітет для вшанування проф. д-ра Олександра Марітчака очолив мґр Франц Липецький. Ювілей відбувся у суботу, дня 20 вересня ц. р., в пополудневих годинах у меншій залі Українсько-Американського Осередку. На стіні видніє напис „Вітаємо Ювілята". За прибраними рожами столами, засіли молодші колеги Ювілята, його приятелі і знайомі в числі 55 осіб.

Коли на залі з'явився Ювілят із своєю дружиною в оточенні сина Олександра і його дружини з їхніми двома дітьми та її батьками Антонякамі, які засіли за почесними столами, а з ними гості з Торонта — ред. „Вільного Слова" д-р Степан Росоха, репортер Торонтського часопису „Глоуб енд Мейл" Ярослав Левщун і місцевий підприємець А. Палаташ, Ювілята овацийно привітали присутні постанням з місць.

Моттом про „Час" відкрив Ювілей брат д-р Марусі Бек — Іван, а опісля голова Ювілейного комітету представивши гостей з Торонта, подякував присутнім за те, що з ентузіязмом прийняли вістку про Ювілей д-ра О. Марітчака і всі нині сюди прибули. Він також побіжно накреслив сильветку Ювілята від його дитинства посьогодні.

Ювілят народився 18-го вересня 1887 р. у Стрию, де його батько був скарбовим урядовцем, а те, що його батько був головою Філії Т-ва „Просвіта" в Стрию, польська скарбова адміністрація перенесла його до Ясла в Західній Галичині, куди з батьками поїхав і маленький син Олександер. У Яслі учащав Ювілят до народної школи і гімназії. Правничо-політичні науки студіював у Львівському університеті і в Грацу (Австрія). По одержанні диплому і титулу д-ра прав, він замешкав у Львові, де відбув адвокатську практику і відкрив адвокатську канцелярію. За часів української влади в Галичині в роках 1918-1919 Ювілят займав важливі державні пости. Був членом Української Національної Ради в Станиславові, правним дорадником української військової місії, аташе при уряді президента Петрушевича і шефом Відділу в Секретаріяті Внутрішніх Справ у Відні.

У 1923 році д-р Олександер Марітчак вернувся до Львова, де відновив адвокатську практику, був професором міжнародного права на тайному українському університеті, членом Адвокатської Ради і оборонцем українських політичних в'язнів та членом Екзекутиви УНДО аж до приходу большевиків. За збольшевицької влади був короткий час професором міжнародного права на Львівському університеті. За німецької окупації відновив адвокатську практику і був членом Іспитової комісії при Адвокатській Раді. У Детройті Ювілят був редактором „Детройтських Вістей" у „Вільному Слові" на протязі останніх п'ятнадцятьох років. З Ювілеєм був пов'язаний день народин Ювілята і коли бесідник про це згадав, присутні повстали і відспівали йому многоліття.

Після обіду, під час якого кількакратно піднесено тост за здоров'я Ювілята і його дружини, д-р Степан Росоха виголосив промову, в якій заторкнув деякі проблеми нашої еміграції.

З привітами для Ювілята виступили: інж. В. Петріва від Метрополітального Відділу УККА, Іван Бек від сестри Марусі, Е. Драгінда від місцевих Усусусів, Р. Кальба, А. Наконечний, А. Ромах, Марта Тарнавська, інж. С. Білий, Я. Сена і Анастазія Біловус.

Останній забрав голос Ювілят, який зі зворушенням заявив, що йому було надзвичайно приємно провести час у культурній і товариській атмосфері і подякував всім за їхній труд, в підготові до Ювілею і за участь в ньому.

ТАРЗАН, Ч. 7386. Тарзан закоханий

„Коли Джейн зрозуміла, що я не пляную заподіяти їй жадної кривди, то час почав проходити дуже весело..." „Я не міг відвернути свого погляду від її усміхненого обличчя..." „Так раптово як я забрав її в джунглі, то так само раптово рішив повернути її до хатини... Любов — дійсно дивно впливає на людину!"